

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση : Λεωχάρους 2
Ταχ. Κωδ. : 105 62 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Χ. Κυρλιγκίτση
Τηλέφωνο : 210 3235114
FAX : 210 3235135
e-mail : c.kyrligkitsi@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ. Μιχάλη Κατρίνη
Δια της Βουλής των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την υπ' αριθμ. πρωτ. 4122/14.2.20 ερώτηση

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. πρωτ. 4122/14.2.20 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μιχάλης Κατρίνης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Από τα στοιχεία λειτουργίας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την 1^η κατοικία του ν.4605/2019 προκύπτει ότι από την έναρξη λειτουργίας της, δηλαδή την 1/7/2019, και μέχρι την 31/3/2020:

1. 3.198 αιτήσεις έχουν υποβληθεί και διαβιβαστεί στις τράπεζες.
2. 1.528 προτάσεις ρύθμισης χρέους έχουν δοθεί από τις τράπεζες και εκκρεμεί η ετοιμασία των υπολοίπων, με προθεσμία τον 1 μήνα.
3. 830 προτάσεις ρύθμισης έχουν αποδεχθεί οι δανειολήπτες και εκκρεμεί η αποδοχή των 698 υπολοίπων.
4. Σε 754 πολίτες έχει εγκριθεί η Κρατική επιδότηση.

Επισημαίνεται ότι υφίστανται πολλαπλές εναλλακτικές δυνατότητες και εργαλεία, με τα οποία μπορούν οι δανειολήπτες να ρυθμίσουν τις οφειλές τους και συνεπώς δεν θα προσέλθουν όλοι στην πλατφόρμα του Νόμου 4605/2019, η οποία αποτελεί μια εξ αυτών. Ειδικότερα:

- Δεκάδες χιλιάδες δανειολήπτες έχουν ήδη υποβάλλει αίτηση στο Ειρηνοδικείο, σύμφωνα με το Νόμο 3869/2010 για τη ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων νοικοκυριών, που περιλαμβάνει φυσικά πρόσωπα, χωρίς εμπορική ιδιότητα/ πτωχευτική ικανότητα (δηλ. ανέργους, μισθωτούς, συνταξιούχους, ελεύθερους επαγγελματίες και μικρο-εμπόρους / μικρο-επιχειρηματίες).
- 7.070 αιτήσεις έχουν υποβληθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, ομόρρυθμων εταίρων, ελεύθερων επαγγελματιών και αγροτών, σύμφωνα με το Νόμο 4469/2017 από την έναρξη λειτουργίας της, ήτοι την 3/8/2017, μέχρι και την 20/3/2020.

- 186.986 δάνεια στεγαστικά, καταναλωτικά και μικρομεσαίων επιχειρήσεων συνολικού ύψους 11,2 δις. Ευρώ έχουν ρυθμιστεί διμερώς/απευθείας μεταξύ των οφειλετών και των πιστωτικών ιδρυμάτων (Τραπεζών, Τ.Π.Δ κλπ) συμπεριλαμβανομένων και των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (servicers), κατά το διάστημα από τον Ιούλιο 2019 έως και το Φεβρουάριο 2020.

Όσον αφορά στην περίπτωση του δανειολήπτη που αναφέρεται στην εν θέματι ερώτηση πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το Ν. 4605/2019 (άρθρο 68, παρ. 1, περ. β'), φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς πτωχευτική ικανότητα δικαιούται να ζητήσει τη ρύθμιση των οφειλών του, προκειμένου να προστατεύσει την κύρια κατοικία του από την αναγκαστική ρευστοποίηση, εφόσον δεν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση του Ν. 3869/2010 (Α` 130) για το ίδιο φυσικό πρόσωπο, μέσω της οποίας ρυθμίστηκαν οι οφειλές του. Εάν εκδόθηκε τέτοια απόφαση, τότε το φυσικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλλει αίτηση, στην πλατφόρμα σύμφωνα με το Ν. 4605/2019 για ρύθμιση των οφειλών του, μόνο στην περίπτωση που η οριστική δικαστική απόφαση του ν.3869/2010 ακυρωθεί από ανώτερο δικαστήριο πριν την υποβολή της αίτησης ρύθμισης στην πλατφόρμα του ν.4605/2019. Στην προκειμένη περίπτωση ο δανειολήπτης φαίνεται (εξ όσων αναφέρονται) ότι πέτυχε τη ρύθμιση των χρεών του με την υπαγωγή του στο Ν. 3869/2010 με την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης (και όχι απλά οριστικής δικαστικής απόφασης), η οποία όμως δεν εξαφανίστηκε από ανώτερο δικαστήριο πριν την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερόμενου στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Προστασίας Κύριας Κατοικίας του Ν. 4605/2019 και για το λόγο αυτό, κατ' εφαρμογή του νόμου, απορρίφθηκε η αίτηση του από την ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Ωστόσο, ο ως άνω δανειολήπτης, έχει τη δυνατότητα με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, ήτοι Ν. 3869/2010 (άρθρο 8, παρ. 4 και 5) να υποβάλει στο αρμόδιο δικαστήριο μια αίτηση τροποποίησης της δικαστικής απόφασης, ως προς το ύψος των μηνιαίων καταβολών, αφού αυτό δικαιολογείται από μεταγενέστερα γεγονότα, δηλαδή την επιγενόμενη αναπηρία του και τη συνακόλουθη δραστική μείωση των εισοδημάτων του. Μάλιστα σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για σοβαρά προβλήματα υγείας, όπως του συγκεκριμένου δανειολήπτη, δίνεται η δυνατότητα στο δικαστήριο, δυνάμει των ως άνω διατάξεων, να ορίσει μέχρι και μηδενικές δόσεις για τη ρύθμιση των οφειλών του δανειολήπτη.

Επί του 1^{ου} ερωτήματος:

Προφανώς από τα αναφερόμενα προκύπτει ότι δεν αποτελεί στρατηγικό κακοπληρωτή, όχι μόνο ο συγκεκριμένος δανειολήπτης, καθώς και όλοι οι πολίτες που βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια κατάσταση με αυτόν. Επ' ουδενί μπορούν να χαρακτηριστούν «στρατηγικοί κακοπληρωτές», τη στιγμή μάλιστα που σήμερα ανήκουν σε ευάλωτη κοινωνική ομάδα, αυτή των ΑΜΕΑ και η τυχόν αναπηρία τους προέκυψε μετά την τελεσίδικη υπαγωγή τους στο Ν. 3869/2010 των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων. Θεωρούμε ως αυτονόητο ότι δεν διαθέτουν υψηλά εισοδήματα και περιουσία υψηλής αξίας, διότι σε αντίθετη περίπτωση, θα θεωρηθούν στρατηγικοί κακοπληρωτές. Πρέπει να σημειωθεί ότι η ύπαρξη σοβαρού προβλήματος υγείας από μόνο του, δεν απαλλάσσει τον οφειλέτη από την κάλυψη των υποχρεώσεων του, εφόσον αυτός διαθέτει επαρκή και σημαντική δυνατότητα αποπληρωμής.

Άλλωστε, ως προς τον συγκεκριμένο δανειολήπτη, η ίδια η υπαγωγή του στο Ν. 3869/2010 με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, αποδεικνύει περίτρανα ότι δεν αποτελούσε στρατηγικό κακοπληρωτή

(υπό την ως άνω έννοια), καθώς και ότι πληρούσε όλα τα νόμιμα κριτήρια και προϋποθέσεις που απαιτούσε ο Ν. 3869/2010, ήδη από το έτος 2013, δηλαδή σε χρόνο προγενέστερο της αναπηρίας του, πράγμα που και η αμερόληπτη δικαστική κρίση επικύρωσε τελεσίδικα.

Ως «στρατηγικοί κακοπληρωτές νοούνται οι οφειλέτες εκείνοι, οι οποίοι, ενώ διαθέτουν επαρκή εισοδήματα και περιουσιακά στοιχεία, δεν είναι συνεπείς στις υποχρεώσεις του έναντι των πιστωτών του, τόσο του ιδιωτικού, όσο και του δημοσίου τομέα. Επίσης, οι «στρατηγικοί κακοπληρωτές» προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν κακόβουλα προς όφελος τους τις ευεργετικές ρυθμίσεις νομοθετικών διατάξεων που υπάρχουν στα διάφορα θεσμικά εργαλεία ρύθμισης-αναδιάρθρωσης χρεών, παρόλο που έχουν την οικονομική δυνατότητα, είτε λόγω ύπαρξης διαθέσιμων εισοδημάτων, είτε λόγω ύπαρξης επαρκούς περιουσίας και προσπαθούν δολίως να αποφύγουν να πληρώσουν.

Εξάλλου, βασική στόχευση της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους του Υπουργείου Οικονομικών αποτελεί η αναδιάρθρωση – ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους των πολιτών της χώρας και η διάσωση των βιώσιμων επιχειρήσεων, παράλληλα με την προστασία της κύριας κατοικίας των πραγματικά ευάλωτων συμπολιτών μας. Κρίσιμη παράμετρος επίτευξης αυτού του στόχου, αποτελεί και ο εντοπισμός και αποκλεισμός των «στρατηγικών κακοπληρωτών», δηλαδή αυτών που έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν τις οφειλές τους, ωστόσο το αποφεύγουν με δόλια μέσα, εις βάρος ολόκληρης της ελληνικής οικονομίας και οι οποίοι κρύβονται μεταξύ του εξαιρετικά πολυάριθμου πλήθους οφειλετών.

Ο προαναφερόμενος στόχος, δηλαδή ο εντοπισμός και ο αποκλεισμός των στρατηγικών κακοπληρωτών, επιτυγχάνεται μέσα από αυστηρές προϋποθέσεις και δικλείδες ασφαλείας, οι οποίες υπάρχουν εντός του ως άνω θεσμικού πλαισίου και περιέχουν ενδεικτικά την άρση φορολογικού και τραπεζικού απορρήτου, καθώς και διασταυρώσεις εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων, ώστε να εντοπιστούν όσοι καταχρηστικά έχουν κάνει αίτηση προστασίας στα διάφορα υφιστάμενα νομοθετικά «εργαλεία» ρύθμισης χρεών, επιδιώκοντας ουσιαστικά να κερδίσουν χρόνο και μόνο.

Επί του 2^{ου} ερωτήματος:

Το ήδη υφιστάμενο νομικό πλαίσιο του Ν. 3869/2010 παρέχει τη δυνατότητα τροποποίησης της δικαστικής απόφασης ρύθμισης των χρεών των οφειλετών, ως προς το ύψος των μηνιαίων καταβολών τους προς τους πιστωτές, έτσι ώστε αυτή να προσαρμοστεί στην τρέχουσα βιοτική, εισοδηματική και περιουσιακή κατάσταση του οφειλέτη. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται σε όλα τα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα που έχουν ενταχθεί με οριστική ή τελεσίδικη δικαστική απόφαση και τα οποία μετέπειτα έχουν υποστεί απρόοπτη και δυσμενή μεταβολή των συνθηκών της ζωής τους, είτε για λόγους υγείας, είτε για λόγους εισοδηματικούς ή περιουσιακούς. Μάλιστα, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, αναλόγως την εκάστοτε περίπτωση, να ορίσει ακόμη και μηδενικές καταβολές.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον αναθεωρημένο Ν. 3869/2010 (άρθρο 8, παρ. 4), όπως ισχύει σήμερα, προβλέπεται ότι με αίτηση του οφειλέτη, που επιδίδεται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της στο αρμόδιο δικαστήριο, μπορεί να τροποποιείται η ρύθμιση οφειλών της δικαστικής απόφασης ως προς το ύψος των μηνιαίων καταβολών, όταν τούτο δικαιολογείται από μεταγενέστερα γεγονότα ή μεταβολές της περιουσιακής κατάστασης και των εισοδημάτων του οφειλέτη. Μάλιστα, η ισχύς της εκδοθησομένης απόφασης που τροποποιεί τη ρύθμιση μπορεί να ανατρέχει στο χρόνο υποβολής της αίτησης τροποποίησης.

Επιπρόσθετα, στην παράγραφο 5 του ίδιου ως άνω άρθρου προβλέπεται ότι σε περιπτώσεις που εξαιτίας εξαιρετικών περιστάσεων, όπως χρόνια ανεργία χωρίς υπαιτιότητα του οφειλέτη, σοβαρά προβλήματα υγείας, ανεπαρκές εισόδημα για την κάλυψη στοιχειωδών βιοτικών αναγκών του οφειλέτη ή άλλων λόγων ίδιας τουλάχιστον βαρύτητας, προσδιορίζονται με την απόφαση μηνιαίες καταβολές μικρού ύψους ή / και μηδενικές, το δικαστήριο μπορεί με την ίδια απόφαση να ορίσει νέα δικάσιμο για επαναπροσδιορισμό των μηνιαίων καταβολών. Κρίσιμο είναι να κατανοηθεί ότι καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της ως άνω δικαστικής διαδικασίας δεν απόλλυται η προστασία της κύριας κατοικίας του οφειλέτη από καταδιωκτικά μέτρα, που έχει κατοχυρωθεί ήδη από την έκδοση της οριστικής ή τελεσίδικης απόφασης υπαγωγής του στις ευεργετικές διατάξεις του Ν. 3869/2010.

Συνεπώς, γίνεται κατανοητό ότι όλοι οι δυνητικά ωφελούμενοι υπερχρεωμένοι πολίτες πρέπει να αξιοποιήσουν όλα τα υφιστάμενα θεσμικά εργαλεία ρύθμισης χρεών (αναθεωρημένος Ν.3869/2010, Ν.4469/2017 «Εξωδικαστικός Μηχανισμός Ρύθμισης Οφειλών για τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες, Ν. 4224/2013 Κώδικας Δεοντολογίας Τραπεζών, Ν.4605/2019 Ηλεκτρον. Πλατφόρμα Προστασίας Κύριας Κατοικίας) και το νομικό προστατευτικό πλέγμα που περιέχεται σε αυτά, προκειμένου αφενός μεν να επιτύχουν μία βιώσιμη ρύθμιση των οφειλών τους, αφετέρου δε να διασώσουν την περιουσία και την κύρια κατοικία τους.

Σημειώνεται, ότι η συνεχής παρακολούθηση και η περιοδική αξιολόγηση και βελτίωση των θεσμικών εργαλείων ρύθμιση χρεών αποτελεί πάγια επιδίωξη της ΕΓΔΙΧ και στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιούνται τεκμηριωμένες εισηγήσεις για αλλαγές και βελτιώσεις, όπου απαιτούνται, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, όπως τα Επιμελητήρια Επιχειρήσεων και Επαγγελματιών, καθώς και οι καταναλωτικές οργανώσεις. Πρέπει να σημειωθεί ότι η ΕΓΔΙΧ εισηγείται τις απαραίτητες πρόσθετες βελτιώσεις στο θεσμικό και νομικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού, κ. Χ. Σταϊκούρα
2. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου